

04633225

Obrana
Vojna tajna
Strogo povjerljivo

OBAVJEŠTAJNA UPRAVA

Klasa: 804-08/95-172/02
Ur. broj: 512-06-06/1-95-1953
Zagreb, 5. kolovoza 1995. godine

OBAVJEŠTAJNA INFORMACIJA ZA 05.KOLOVOZ 1995 GODINE

STANJE I AKTIVNOSTI NA OKUPIRANIM PODRUČJIMA RH
TE OPERATIVNI POLOŽAJ DIJELOVA "SVK"
NAKON DRUGOG DANA IZVONJA NAPADNE OPERACIJE HV

Nakon uspjeha ostvarenih tijekom prvog dana operacije, čime je bitno destabiliziran i dezorganiziran sustav obrane na okupiranim područjima, čemu je dodatno dodatno doprinijeo i nagli porast iseljavanja civilnog pučanstva, očito i zbog izostanka očekivane (i stalno obećavane) potpore "SRJ", tijekom dana ostvareni su svi planirani ciljevi napadne operacije HV na području Like i sjeverne Dalmacije:

- 1) Potpuno su razbijena dva korpusa "SVK" (7. kninski i 15. lički);
- 2) Oslobađanjem Knina obezglavljena je "državna" i "vojna" struktura, što je znatno utjecalo na pad morala civilnog pučanstva i vojnih postrojbi;
- 3) Probijen je koridor prema zapadnoj Bosni, te je tako omogućeno spajanje snaga HV sa snagama 5. korpusa A BiH i njegova deblokada.

Uz veliki politički značaj uspjeha operacije, iako na području Banovine i Korduna nisu ostvareni svi ciljevi operacije, nedvojbeno je već sada bitno promijenjen operativni položaj ukupnih srpskih "snaga" na okupiranim područjima RH. Promjena operativnog položaja ogleda se u slijedećem:

1) Potpuno je razbijen jedinstveni sustav zapovijedanja, uključujući i sustav veza, tako da "SVK" kao takva više ne funkcionira;

2) Poseban značaj dobiva organiziranje obrane u pojasevima odgovornosti 21. i 39. korpusa;

3) Nameće se mogućnost bržeg i formalnog integriranja 11. istočnoslavonskog korpusa u sustav "VJ".

1) Prestanak funkcioniranja "SVK"

Zauzimanjem ili onesposobljavanjem ključnih radio-relejnih objekata (Čelavac, Lička Plješivica, Promina, Petrova Gora) iz funkcije je izbačen kompletan sustav veza na operativnoj i višim razinama, a posljedice se osjećaju i u okviru taktičkih sustava veze. Na taj način onemogućeno je zapovijedanje, koje je osobito narušeno odlaskom kompletne zapovjedne strukture GS "SVK" na područje Bosne ili u granično područje RH (Srb). Ozbiljnost takvog stanja ilustrira i izjava generala Mrkšića, koji "više nema izravne veze gotovo s ni jednim operativnim (podređenim) zapovjedništvom", a i ono malo raspoloživih veza ne omogućava tajnost i operativnost u zapovijedanju.

U takvim uvjetima svako zapovjedništvo prepušteno je samo sebi i prestaje biti dio jedinstvenog sustava, što potencira mogućnost donošenja nesvršishodnih odluka i značajno smanjuje ukupnu borbenu sposobnost preostalih dijelova "SVK".

S okupiranih područja povučeni su ili je u tijeku povlačenje značajnih vojnih efektivna, koji su mogli biti atributi jedne "vojske":

- na područje Bosne prebazirana je 105. mzbz s Udbine;
- preko područja zapadne Bosne pod nadzorom Fikreta

Abdića, tijekom dana prebazirani su na područje Bosne dijelovi (dva dizijuna) 44. rbr PZO.

2) Odsudna obrana područja Banovine

Jedini operativni sastavi koji nisu značajnije narušeni su 21. kordunski i 39. banijski korpus. Iako su tijekom dosadašnjih aktivnosti imali manje gubitke, ni jedna od brigada iz njihovih sastava nije razbijena, a u njihovom pojasu odgovornosti ostali su i dijelovi

korpusa specijalnih snaga (ekvivalent jedne motorizirane brigade). Na pojedinim dijelovima probijena je prva crta prvog pojasa obrane, ali valja istaći kako je 39. banijski korpus jedini s obranom organiziranom u dva pojasa, tako da se očito treba očekivati izvođenje odsudne obrane osloncem na uređene položaje drugog pojasa obrane.

Temeljni razlozi za takvu prosudbu su slijedeći:

- (1) radi se o području koje je srazmjerno dobro prometno povezano s bosanskim zaleđem a njegovi prirodni i ljudski potencijali nude mogućnost gospodarskog razvoja;
- (2) prometnice koje preko područja Banovine vode prema Bosni predstavljaju jedan od glavnih pravaca prema kojem je usmjeren pritisak velikog vala izbjeglica, te obranu tog područja "treba" izvoditi sve dok se ne omogući izlazak izbjeglica koji žele otići na područje BiH, odnosno na područje Srbije;
- (3) zapovjedništvo 39. korpusa još uvijek računa na značajnije angažiranje dijelova "VRS" (1. krajiškog korpusa) u obrani okupiranog područja Banovine i Korduna;
- (4) radikalnost sadašnjeg zapovjednika korpusa (general Tarbuk), dobro inženjerski uređeni položaji čemu je znatno doprinijeo raniji zapovjednik korpusa pukovnik Gačić te znatni raketno - topnički potencijali koji predstavljaju temelj za ostvarivanje elemenata strategije "realne prijetnje" na tom području.

Iz instrukcija koje general Mrkšić daje generalu Tarbuku razvidno je kako Mrkšić, iako bez mogućnosti izravnog zapovijedanja, traži "odsudnu obranu Banovine i Korduna", uvezivanje sustava obrane 21. i 39. korpusa te integriranje dijelova korpusa specijalnih snaga u 21. i 39. korpus.

General Tarbuk višekratno je tražio upućivanje ojačanja iz sastava 1. krajiškog korpusa, koja mu je obećavana, ali zasad nema naznaka koje bi takva obećanja činila utemeljin.

Kako preko područja Banovine (prema Kostajnici i Dvoru) prolaze velike kolone izbjeglica, što i kod tamošnjeg pučanstva jača želju za odlazak, na granici prema BiH provode se rigorozne mjere nadzora, da bi se vojno sposobno pučanstvo zadržalo na okupiranom području Banovine.

Kako bi možebitna ugroza područja Dvora prekinula najznačajniju prometnicu prema BiH, OG "Pauk" je dobila zapovijed za organiziranje odsudne obrane prema snagama 5. korpusa A BiH.

3) Integriranje 11. korpusa u sastav "VJ"

Okupirano područje istočne Slavonije i 11. istočnoslavonski korpus "SVK" imali su značajno mjesto u ostvarivanju strategije "realne prijetnje" (strategije odvratanja), poglavito zbog apsolutno povoljnijeg operativnog položaja u usporedbi s drugim korpusima "SVK", koji nudi i izvođenje napadnih operacija. Iako u dosadašnjem tijeku napadne operacije snaga HV nije bilo značajnije primjene elemenata te strategije, aktivnosti koje se odvijaju u okviru pojasa odgovornosti 11. korpusa "SVK" i 12. korpusa "VJ" ukazuju na opravdanost prosudbe o planovima za poduzimanje napadne operacije uz angažiranje snaga 12. korpusa.

Očito je da do značajnijeg angažiranja 11. korpusa nije došlo zbog izostanka političke odluke vrha "SRJ". Poduzeta topnička djelovanja i napadna djelovanja manjih razmjera duž bojišnice, više su bila u funkciji davanja "moralne potpore", nego stvarni pokušaji izvođenja napadnih djelovanja.

Međutim, zahtjevi upućeni od generala Mrkšića i Martića generalu Perišiću, u kojima se traži angažiranje "VJ" ("SRJ"), te njegovo obećanje da će to pokrenuti na sastanku vojnog savjeta koji se tijekom dana trebao održati u Moroviću, ukazuju da je takva mogućnost još uvijek realna.

Raspoloživi podaci takvu prosudbu i dodatno potkrepljuju:

- iako na okupiranom području istočne Slavonije nisu očekivane napadne aktivnosti HV u sklopu realizirane napadne operacije, poduzeto je niz mjera na pripremi postrojbi i teritorija (doprema ojačanja, povišeni stupanj pripravnosti, iseljavanje pučanstva iz naselja duž prednjeg kraja, sklanjanje matičnih knjiga i povijesne građe na sigurnije lokacije u dubini teritorija);

- grupiranje snaga iz sastava 12. novosadskog korpusa, u sklopu kojih su tijekom posljednjih deset dana na područje Srijema dopremljene dvije oklopno-mehanizirane bojne;

- prebacivanje 18. mtbr s područja Vojvodine na okupirano područje istočne Slavonije;

- intenzivno izviđanje dubine rasporeda snaga HV aerofoto snimanjem i "LORAP-om" tijekom posljednja tri dana;

- pripreme napadnih djelovanja manjih razmjera radi

04633229

ostvarivanja povoljnijih taktičkih pozicija u odnosu na snage HV;
nakon održanog sastanka vojnog savjeta, general Perišić
zatražio je žurni kontakt s zapovjednikom i načelnikom stožera 11.
korpusa SVK, a povećan je i broj "glasina" koje upućuju na slanje
dodatnih ojačanja na okupirano područje istočne Slavonije.

Očito je da se uskoro može očekivati pokušaje integriranja 11.
korpusa u sastav "VJ", što je i mogućnost da se Slobodan Milošević
pred Srbijom opravda za pasivno držanje glede pružanja vojne
pomoći "RSK".

N A Č E L N I K

kontraadmiral

Davor Domazet - Lošo

000000

04633230

Potvrđuje se da je ovaj prijepis - preslika
istovjetan - a s izvornim dokumentom.
U Zagrebu, dne....3.0....08002005

Ovjerava:

